

САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2024/88/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Улиастай хот
2024 он

Төрийн аудитын газрын
тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа
Утас: 99993365
Цахим хаяг: bat-undraad@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Болдбаатар
Утас: 99105506
Цахим хаяг: boldbaatar@audit.gov.mn

Аудитор: Г.Баасанжаргал
Утас: 99032514
Цахим хаяг: baasanjargalg@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	2
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	4
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	20
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	22
5.1 Төлбөрийн акт	22
5.2 Албан шаардлага	22
5.3 Зөвлөмж	22
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	23

Товчилсон үгийн жагсаалт

ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ХХС	Хоршоог хөгжүүлэх сан

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

81090 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

2024.03.25 № 259

танай _____ -ны № _____ -т

УЛИАСТАЙ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Ч.НАРАНБАТ-Д

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Улиастай сумын Засаг дарга нь Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна. Үүнд:

- Орон нутгийн хөгжлийн сангаас ахмадын баяр, ахмадын шинэ жилийн арга хэмжээ, номын хэвлэл, телевизийн гэрээний төлбөр, төрийн албан хаагчийн сургалтын төлбөрт нийт 19,461.3 мянган төгрөгийн зардал гаргаж, зориулалт бус зарцуулсан;
- Засаг даргын Тамгын газрын ажилчдыг БНХАУ-ын Жинин, Хөх хот, бусад хотууд руу аялуулж 20,000.0 мянган төгрөгийн зориулалт бус, үрэлгэн зардал гаргасан;
- Малчдад хөнгөлөлттэй үнээр өвс, тэжээл худалдан борлуулсны орлогыг буцаан төвлөрүүлээгүй;
- Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт хангалтгүй, зээлийн хугацаа хэтэрсэн 40 зээлдэгчтэй холбоотой 151,122.2 мянган төгрөгийн зээлийн үлдэгдлийг Шүүхийн байгууллагад шилжүүлж, барагдуулах арга хэмжээ авч ажиллаагүй;
- Сумын Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний Хот тохижилт үйлчилгээний албанд 2,057,858.3 мянган төгрөгийн аудитын албан шаардлага хүргэгдэж, санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан зэрэг зөрчлүүдэд хяналт тавьж, төсвийг зохистой удирдаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 15.4-т "Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь түүнд харьяалагдах төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ", 15.4.1-т "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8-д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх", 14.2.3-т "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах", 16.5.5-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын

дагуу зарцуулах”, Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журмын 3.4-т “Сангийн үйл ажиллагааны талаар сумын Засаг дарга дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ”, 3.4.3-т “энэ журмын 3.4.2-т заасан төслийг хэрэгжүүлэх хуулийн этгээд, иргэнтэй холбогдох хууль, журмын дагуу зээлийн болон барьцааны гэрээ байгуулж, биелэлтийг хангуулах, төслийн явц, үр дүнд байнгын хяналт тавих”, 3.4.11-т “Сангаас олгосон зээлийн эргэн төлөлтийн төлбөрийг зээлдэгч төлөхгүй тохиолдолд сумын Засаг дарга уг төлбөрийг төлүүлэх арга хэмжээг авч зээлийн дансанд төвлөрүүлнэ” гэсэн заалттай нийцэхгүй, тохиолдсон байх, толилуулга, нийцсэн бөгөөд зохистой байх зэрэг батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Улиастай сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нэгтгэгддэг төсөвт байгууллагууд нь тайлант онд 416,177.3 мянган төгрөгийн хөрөнгө худалдан авч, 821,684.3 мянган төгрөгийн хөрөнгийг хандиваар бүртгэн, 6,366.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталсан байна.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн шууд захирагчдын болон орон нутгийн тусгай сангуудад хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар 2,464,547.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрсний 2,248,441.8 мянган төгрөгийн зөрчил нь сумын Засаг даргын үйл ажиллагаатай шууд хамааралтай байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны жилийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд 20 зорилтын хүрээнд 125 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг гаргаж, эрх бүхий албан тушаалтнаар дүгнүүлэн биелэлтийг 97.6 хувьтай хэрэгжүүлсэн гэж дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

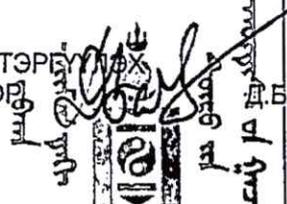
Төсвийн захирагч нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй. Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

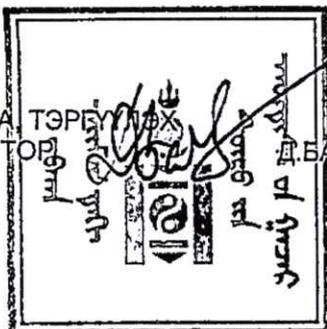
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Д. БАТ-УНДРАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,403,785,216.52	3,238,940,612.37
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	358,916,185.14	2,232,872,766.36
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	358,916,185.14	2,232,872,766.36
31210	Төгрөг	358,916,185.14	2,232,872,766.36
31211	Төрийн сангийн харилцах	351,602,329.84	2,230,131,156.53
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	7,313,855.30	2,741,609.83
33	АВЛАГА	928,736,638.32	855,965,040.21
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	676,422.17	1,091,196.00
33500	Бусад авлага	928,060,216.15	854,873,844.21
33510	Байгууллагаас авах авлага	9,501,112.55	24,183,012.55
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	918,559,103.60	830,690,831.66
34	УРЬДЧИЛГАА	480,600.00	0
34600	Урьдчилж гарсан зардал	480,600.00	0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	115,651,793.06	150,102,805.80
35100	Түүхий эд материал	2,000,000.00	2,483,000.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	0	483,000.00
35130	Эм боох материал	2,000,000.00	2,000,000.00
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	0	165,000.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	916,610.00	889,110.00
35400	Хангамжийн материал	112,735,183.06	146,565,695.80
35410	Бичиг хэргийн материал	4,498,469.00	6,297,529.00
35420	Аж ахуйн материал	91,717,714.06	97,929,204.80
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	7,476,000.00	12,813,500.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2,002,000.00	8,306,512.00
35450	Барилгын засварын материал	1,185,000.00	1,185,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	5,856,000.00	20,033,950.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,475,683,155.42	3,416,058,986.71
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,475,683,155.42	3,416,058,986.71
39200	Биет хөрөнгө	2,431,787,655.44	3,368,593,486.85
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,655,699,748.47	3,358,299,708.47
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-833,698,572.18	-967,216,735.70
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	903,974,945.00	1,123,009,945.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-799,051,611.66	-855,181,195.29
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	234,082,925.42	379,160,347.42
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-129,758,637.16	-156,225,242.72
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	117,432,578.13	115,200,647.83
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-111,979,583.86	-110,940,403.36
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,034,872,347.00	1,197,386,597.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-639,791,483.72	-714,905,181.80
39217	Ном	5,000.00	5,000.00
39300	Биет бус хөрөнгө	43,895,499.98	47,465,499.86
39301	Программ хангамж	4,992,000.00	9,492,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,119,500.02	-4,049,500.14
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	42,023,000.00	42,023,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,879,468,371.94	6,654,999,599.08
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	16,242,856.87	285,508,593.67
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	16,242,856.87	285,508,593.67
41300	Өглөг	16,242,856.87	285,508,593.67

41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	8,480,969.63	21,742,614.48
41360	Бусад өглөг	7,761,887.24	263,765,979.19
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	7,290,900.24	263,765,979.19
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	470,987.00	0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,863,225,515.07	6,369,491,005.41
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,863,225,515.07	6,369,491,005.41
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	930,905,962.64	930,905,962.64
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	930,905,962.64	930,905,962.64
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	2,549,041,436.93	5,055,381,989.67
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	16,890,988,371.07	2,549,116,499.33
51220	Тайлант үеийн үр дүн	14,341,946,934.14	2,506,265,490.34
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	383,278,115.50	383,203,053.10
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,879,468,371.94	6,654,999,599.08

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	7,310,348,240.41	16,639,682,025.88
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	4,143,424,423.48	6,297,653,979.95
110	Орлогын албан татвар	3,799,182,153.62	5,883,321,799.46
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	4,133,661,403.86	6,302,612,689.03
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	3,904,062,306.01	6,034,102,553.28
110002	Үйл ажиллагааны орлого	60,404,625.85	119,418,634.39
110003	Хөрөнгийн орлого	16,169,400.00	6,813,291.76
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	152,015,072.00	140,128,209.60
110008	Шууд бус орлого	1,010,000.00	2,150,000.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-334,479,250.24	-419,290,889.57
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-334,479,250.24	-419,290,889.57
113	Хөрөнгийн албан татвар	181,626,781.36	271,058,687.24
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	139,111,681.36	226,948,787.24
113002	Бууны албан татвар	8,380,000.00	7,230,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	34,135,100.00	36,879,900.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	162,615,488.50	143,273,493.25
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	130,036,700.00	70,521,824.75
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	4,668,900.00	10,494,024.75
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	547,800.00	27,800.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	124,820,000.00	60,000,000.00
1181	Газрын төлбөр	30,612,867.00	54,953,707.00
118101	Газрын төлбөр	30,612,867.00	51,834,959.00
118102	Дуудлага худалдаа	0	3,118,748.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,965,921.50	17,797,961.50
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	0	2,500.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,965,921.50	17,795,461.50
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	711,726,899.24	1,342,252,532.17
120	Нийтлэг татварын бус орлого	711,726,899.24	1,342,252,532.17
120002	Хүүгийн орлого	344,160,194.65	437,094,887.73

120003	Торгуулийн орлого	2,127,278.18	7,805,962.55
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	330,402,822.01	771,740,459.89
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	151,902,293.01	192,624,211.22
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,094,079.00	2,652,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	175,406,450.00	576,464,248.67
120009	Бусад орлого	35,036,604.40	110,739,222.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	0	14,872,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,455,196,917.69	8,999,775,513.76
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	728,712,602.00	3,233,240,223.92
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	723,912,602.00	0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,800,000.00	3,233,240,223.92
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,726,484,315.69	5,766,535,289.84
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,412,124,100.00	5,029,155,600.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	10,060,715.69	19,326,489.84
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	304,299,500.00	718,053,200.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	6,749,135,565.79	13,107,376,192.54
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	6,749,135,565.79	13,107,376,192.54
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,275,339,671.18	7,899,592,588.08
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	638,377,362.58	1,021,702,611.41
210101	Үндсэн цалин	509,031,639.32	652,788,540.02
210102	Нэмэгдэл	88,132,663.54	250,529,620.50
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,084,000.00	42,697,053.79
210104	Урамшуулал	40,129,059.72	75,687,397.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	77,050,554.47	127,551,412.16
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,281,276.44	86,507,663.53
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,127,159.73	10,260,912.11
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,952,470.91	8,208,769.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	987,512.06	2,052,242.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,702,135.33	20,521,824.41
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	100,291,299.40	115,706,653.21
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,632,224.40	25,310,862.71
210302	Түлш, халаалт	85,365,435.00	86,108,780.50
210303	Цэвэр, бохир ус	3,293,640.00	4,287,010.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	56,978,430.77	72,054,059.33
210401	Бичиг хэрэг	8,429,489.00	9,543,910.00
210402	Тээвэр, шатахуун	31,696,896.00	41,030,488.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	11,859,945.77	13,017,024.30
210404	Ном, хэвлэл	24,700.00	0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,967,400.00	0
210408	Бараа материал акталсны зардал	0	8,462,637.03
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,832,950.00	11,619,830.00

210604	Урсгал засвар	2,832,950.00	11,619,830.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,525,800.00	5,325,100.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,525,800.00	5,325,100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	764,970,077.18	1,283,520,495.04
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	764,024,235.18	1,282,273,052.04
210803	Даатгалын үйлчилгээ	469,000.00	250,860.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	196,742.00	195,748.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	73,800.00	64,590.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	68,000.00	600,400.00
210807	Газрын төлбөр	138,300.00	135,845.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	632,313,196.78	5,262,112,426.93
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	365,420,334.00	4,968,648,709.55
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,653,100.00	22,822,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	263,239,762.78	270,641,217.38
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	4,473,795,894.61	5,207,783,604.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,500,000.00	37,328,300.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0	19,867,400.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	17,460,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,500,000.00	0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	4,472,295,894.61	5,170,455,304.46
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,412,124,100.00	3,134,372,800.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,015,762,715.69	1,969,378,871.46
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	44,409,078.92	66,703,633.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	561,212,674.62	3,532,305,833.34
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	14,903,159,608.76	1,026,040,343.00
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	13,462,549,885.37	1,026,040,343.00
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	1,440,609,723.39	0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	14,341,946,934.14	2,506,265,490.34

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	6,605,392,543.69	5,897,643,600.76	4,976,522,395.16	17,479,558,539.61

2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	5,674,486,581.05	5,514,365,485.26	11,914,465,975.91	725,613,909.60
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	930,905,962.64	383,278,115.50	16,890,988,371.07	18,205,172,449.21
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	14,341,946,934.14	14,341,946,934.14
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	930,905,962.64	383,278,115.50	2,549,041,436.93	3,863,225,515.07
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	930,905,962.64	383,278,115.50	2,549,041,436.93	3,863,225,515.07
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	75,062.40	75,062.40
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	930,905,962.64	383,278,115.50	2,549,116,499.33	3,863,300,577.47
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-75,062.40	0	-75,062.40
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	2,506,265,490.34	2,506,265,490.34
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	930,905,962.64	383,203,053.10	5,055,381,989.67	6,369,491,005.41

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	7,375,201,674.09	16,328,873,949.15
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	4,143,424,423.48	6,297,653,979.95
110	Орлогын албан татвар	3,799,182,153.62	5,883,321,799.46
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	4,133,661,403.86	6,302,612,689.03
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	3,904,062,306.01	6,034,102,553.28
110002	Үйл ажиллагааны орлого	60,404,625.85	119,418,634.39
110003	Хөрөнгийн орлого	16,169,400.00	6,813,291.76
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	152,015,072.00	140,128,209.60
110008	Шууд бус орлого	1,010,000.00	2,150,000.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-334,479,250.24	-419,290,889.57
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-334,479,250.24	-419,290,889.57
113	Хөрөнгийн албан татвар	181,626,781.36	271,058,687.24
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	139,111,681.36	226,948,787.24
113002	Бууны албан татвар	8,380,000.00	7,230,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	34,135,100.00	36,879,900.00

118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	162,615,488.50	143,273,493.25
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	130,036,700.00	70,521,824.75
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	4,668,900.00	10,494,024.75
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	547,800.00	27,800.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	124,820,000.00	60,000,000.00
1181	Газрын төлбөр	30,612,867.00	54,953,707.00
118101	Газрын төлбөр	30,612,867.00	51,834,959.00
118102	Дуудлага худалдаа	0	3,118,748.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,965,921.50	17,797,961.50
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	0	2,500.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,965,921.50	17,795,461.50
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	776,580,332.92	1,032,322,033.44
120	Нийтлэг татварын бус орлого	776,580,332.92	1,032,322,033.44
120002	Хүүгийн орлого	331,294,824.65	422,179,811.41
120003	Торгуулийн орлого	2,127,278.18	7,805,962.55
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	408,121,625.69	491,619,459.48
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	400,405,385.85	488,822,391.16
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,134,279.00	2,797,068.32
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	4,581,960.84	0
120009	Бусад орлого	35,036,604.40	110,716,800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,455,196,917.69	8,998,897,935.76
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	728,712,602.00	3,232,362,645.92
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	723,912,602.00	0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,800,000.00	3,232,362,645.92
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,726,484,315.69	5,766,535,289.84
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,412,124,100.00	5,029,155,600.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	10,060,715.69	19,326,489.84
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	304,299,500.00	718,053,200.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	6,439,756,659.55	12,811,495,174.93
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	6,439,756,659.55	12,811,495,174.93
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,965,960,764.93	7,603,711,570.47
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	638,377,362.58	1,021,702,611.41
210101	Үндсэн цалин	509,031,639.32	652,788,540.02
210102	Нэмэгдэл	88,132,663.54	250,529,620.50

210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,084,000.00	42,697,053.79
210104	Урамшуулал	40,129,059.72	75,687,397.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	77,050,554.47	127,551,412.16
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,281,276.44	86,507,663.53
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,127,159.73	10,260,912.11
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,952,470.91	8,208,769.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	987,512.06	2,052,242.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,702,135.33	20,521,824.41
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	100,291,299.40	115,865,953.21
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,632,224.40	12,688,362.71
210302	Түлш, халаалт	85,365,435.00	98,731,280.50
210303	Цэвэр, бохир ус	3,293,640.00	4,446,310.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	56,576,891.77	70,799,114.30
210401	Бичиг хэрэг	7,978,050.00	10,447,090.00
210402	Тээвэр, шатахуун	31,746,796.00	47,335,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	11,859,945.77	13,017,024.30
210404	Ном, хэвлэл	24,700.00	0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,967,400.00	0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,967,300.00	14,108,950.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0	81,150.00
210604	Урсгал засвар	2,967,300.00	14,027,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,525,800.00	5,325,100.00
210701	Гадаад албан томилолт	0	0
210702	Дотоод албан томилолт	2,525,800.00	5,325,100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	713,625,949.54	1,236,872,634.01
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	712,391,307.54	1,235,593,239.01
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	288,800.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	469,000.00	250,860.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	196,742.00	227,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	73,800.00	64,590.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	68,000.00	600,400.00
210807	Газрын төлбөр	138,300.00	135,845.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	374,545,607.17	5,011,485,795.38
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	370,914,407.17	4,979,682,395.38
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,631,200.00	31,803,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	4,473,795,894.62	5,207,783,604.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,500,000.00	37,328,300.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	37,328,300.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,500,000.00	0

2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	4,472,295,894.61	5,170,455,304.46
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,412,124,100.00	3,134,372,800.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,015,762,715.69	1,969,378,871.46
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	44,409,078.92	66,703,633.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.01	0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.01	0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	935,445,014.54	3,517,378,774.22
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	450,121,550.00	1,442,217,643.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	450,121,550.00	1,442,217,643.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	450,121,550.00	1,442,217,643.00
223001	Бусад хөрөнгө	364,921,550.00	1,026,040,343.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	85,200,000.00	416,177,300.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-450,121,550.00	-1,442,217,643.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-320,133,280.00	-201,204,550.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	320,133,280.00	201,204,550.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	320,133,280.00	201,204,550.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	165,190,184.54	1,873,956,581.22
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	193,726,000.60	358,916,185.14
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	358,916,185.14	2,232,872,766.36

2.5 Аудит хийсэн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	6,190,739,500.00	5,886,698,921.54
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,733,655,600.00	4,659,454,028.54
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,696,327,300.00	4,622,125,728.54
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,036,182,500.00	1,021,702,611.41
210101	Үндсэн цалин	727,233,700.00	652,788,540.02
210102	Нэмэгдэл	290,385,200.00	250,529,620.50
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,500,000.00	42,697,053.79
210104	Урамшуулал	15,063,600.00	75,687,397.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	129,522,900.00	127,551,412.16
210201	Тэтгэврийн даатгал	88,075,500.00	86,507,663.53
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,361,800.00	10,260,912.11
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,289,500.00	8,208,769.69

210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,072,400.00	2,052,242.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	20,723,700.00	20,521,824.41
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,956,199,200.00	1,900,669,233.95
210301	Гэрэл, цахилгаан	184,561,600.00	162,705,599.28
210302	Түлш, халаалт	1,594,232,400.00	1,549,134,222.20
210303	Цэвэр, бохир ус	177,405,200.00	188,829,412.47
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	57,362,600.00	56,278,578.38
210401	Бичиг хэрэг	10,447,200.00	10,447,090.00
210402	Тээвэр, шатахуун	34,418,100.00	34,381,800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	12,497,300.00	11,449,688.38
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	73,632,400.00	73,607,887.64
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,000,000.00	4,975,650.00
210604	Урсгал засвар	68,632,400.00	68,632,237.64
2107	Томилолт, зочны зардал	5,330,800.00	5,325,100.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,330,800.00	5,325,100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,297,675,300.00	1,296,569,305.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,295,703,700.00	1,295,686,910.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	843,600.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	469,100.00	250,860.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	227,700.00	227,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	73,800.00	64,590.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	203,400.00	203,400.00
210807	Газрын төлбөр	138,300.00	135,845.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	15,700.00	0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	140,421,600.00	140,421,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	108,618,200.00	108,618,200.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	31,803,400.00	31,803,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	37,328,300.00	37,328,300.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	37,328,300.00	37,328,300.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	37,328,300.00	37,328,300.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,057,083,900.00	1,026,040,343.00
223001	Бусад хөрөнгө	1,057,083,900.00	1,026,040,343.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	400,000,000.00	201,204,550.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	400,000,000.00	201,204,550.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	6,190,739,500.00	5,978,616,504.48
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	0	0
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	0	0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	5,292,950,800.00	5,672,507,228.54
320001	Орон нутгийн төсвөөс	4,574,897,600.00	4,954,454,028.54
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	718,053,200.00	718,053,200.00
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	0	0
330001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	0	0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	897,788,700.00	306,109,275.94
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	306,109,275.94
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	897,788,700.00	0

4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	146,874,391.07
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	238,791,974.01
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	0	0
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	58	58
620001	Удирдах ажилтан	11	11
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	24	24
620003	Үйлчлэх ажилтан	2	2
620004	Гэрээт ажилтан	21	21
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	58	58
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	24	24
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	4	4
650010	Гэрээт ажилтан	21	21
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	9	9

2.6 Аудит хийсэн нэгтгэсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,232,362,645.92
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,232,362,645.92
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,165,659,012.92
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	14,520,535.92
210402	Тээвэр, шатахуун	12,953,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,567,335.92
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	397,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	397,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,150,741,477.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,150,741,477.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	66,703,633.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	66,703,633.00
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	66,703,633.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,232,362,645.92
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	3,232,362,645.92
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,232,362,645.92

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Улиастай сумын Засаг дарга нь харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн стратеги төлөвлөлт, хөтөлбөр, төслийг боловсруулах, хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий аймгийн ТЕЗ-ийн харьяа байгууллага юм.

Сумын хөгжлийн төлөвлөгөөнд 20 зорилтын хүрээнд 125 төсөл, арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж биелэлт 97.6 хувьтай байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Улиастай сумын Засаг дарга нь үйл ажиллагаандаа Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай, Төсвийн тухай, Төрийн албаны тухай, Хөдөлмөрийн тухай, Шилэн дансны тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай зэрэг хуулиудыг голлон мөрдөж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомжтой холбоотой Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг шинээр батлан мөрдөж байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна гэж үзлээ.

Дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх нэгж байгуулаагүй, засаг дарга төсөв зарцуулалтад тавих хяналтаа хангалттай хэрэгжүүлээгүй байна гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Нутгийн захиргааны байгууллагууд нь нийтлэг НББ-ын бодлогын баримт бичгийг боловсруулан үйл ажиллагаандаа мөрдөж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 6,654,999.6 мянган төгрөгөөр буюу 41.7 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	358,916.2	2,232,872.8	1,873,956.6
Авлага	928,736.6	855,965.0	(72,771.6)
Бараа материал	115,651.8	150,102.8	34,451.0
Урьдчилж гарсан зардал	480.6	-	(480.6)
Үндсэн хөрөнгө	2,475,683.1	3,416,059.0	940,375.9
Нийт хөрөнгө	3,879,468.3	6,654,999.6	2,775,531.3
Өр төлбөр	16,242.8	285,508.6	269,265.8
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	3,863,225.5	6,369,491.0	2,506,265.5
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	3,879,468.3	6,654,999.6	2,775,531.3

Эх сурвалж: Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 2,232,872.8 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 1,873,956.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
			/мянган төгрөгөөр/
Төрийн сангийн харилцах	351,602.3	2,230,131.2	1,878,528.9
Арилжааны банк дахь харилцах	7,313.9	2,741.6	(4,572.3)
Дүн	358,916.2	2,232,872.8	1,873,956.6

Эх сурвалж: Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан.

Мөнгөн хөрөнгө өмнөх оны үлдэгдлээс 1,873,956.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь 2022 оны татварын давсан орлогоос сумын ОНХС, ЗДТГ-ын үйл ажиллагаанд төсөв баталж зарцуулсан, ОНХС-ийн хөрөнгөөр хийгдэх зарим ажил хийгдээгүй үлдэгдлээр үлдсэн зэрэгтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт: Мөнгөн хөрөнгөтэй холбоотой алдаа, зөрчил илрээгүй..

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 855,965.0 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 72,771.6 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
			/мянган төгрөгөөр/
Ажиллагчтай холбогдсон авлага	676.4	1,091.2	414.8
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	-	-
Байгууллагаас авах авлага	9,501.1	24,183.0	14,681.9
Хувь хүмүүсээс авах авлага	918,559.1	830,690.8	(87,868.3)
Дүн	928,736.6	855,965.0	(72,771.6)

Эх сурвалж: Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан.

Авлага данс өмнөх оны үлдэгдлээс 72,771.6 мянган төгрөгөөр буурсан нь Хоршоог хөгжүүлэх сангийн хувь хүмүүсээс авах авлага буурсантай холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт: Авлага данстай холбоотой ЗДТГ, ХХС-д алдаа, зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

1. Модны суулгац 13,210.0 мянган төгрөгөөр худалдан авсан ч бодитоор байхгүй бараа материалыг санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаагүй алдааг залруулсан
2. ХХС-н хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэлтэй иргэдийн авлагыг тайлант онд бууруулан ажилласан ч мөн урд онуудын авлага барагдаагүй 151,122.2 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлсэн.

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа дансны эцсийн үлдэгдэл 0.00 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 480.6 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материал дансны эцсийн үлдэгдэл 15,102.8 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 34,451.0 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 4. Бараа материалын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	2,916.6	3,537.1	620.5
Тусгай зориулалтын материал	-	483.0	483.0
Эм боох материал	2,000.0	2,000.0	-
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	-	165.0	165.0
Бэлэн бүтээгдэхүүн	916.6	889.1	(27.5)
Хангамжийн материал	112,735.2	146,565.6	33,830.4
Бичиг хэргийн материал	4,498.5	6,297.5	1,799.0
Аж ахуйн материал	91,717.7	97,929.2	6,211.5
Сэлбэг хэрэгсэл	7,476.0	12,813.5	5,337.5
Түлш, шатах тослох материал	2,002.0	8,306.5	6,304.5
Барилгын засварын материал	1,185.0	1,185.0	-
Бусад хангамжийн материал	5,856.0	20,033.9	14,177.9
Мал амьтад	-	-	-
Дүн	115,651.8	150,102.8	34,451.0

Эх сурвалж: Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан.

Бараа материал дансны эцсийн үлдэгдэл 34,451.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд 326,268.8 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч, 1,740.0 мянган төгрөгийн бусад хангамжийн материал шилжүүлэн авсан, 12,256.5 мянган төгрөгийн бусад бараа материалаар нэмэгдэж, 305,814.3 мянган төгрөгийн бараа материал зарцуулсантай холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт: Бараа материал данстай холбоотой ЗДТГ-т алдаа, зөрчил гарсан байна. Үүнд:

1. Худалдан авсан 5,000.0 мянган төгрөгийн өвс тэжээлийг бараа материал дансанд орлогод аваагүй алдааг залруулсан.

ОНХС-д алдаа, зөрчил гарсан байна. Үүнд:

1. Өвс, тэжээл худалдан борлуулсны үнийг ЗДТГ-н нэмэлт санхүүжилтийн дансанд төвлөрүүлдэггүй, хяналтгүй зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн байна.

3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө

Бусад эргэлтийн хөрөнгөтэй холбоотой бүртгэл байхгүй байна.

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 3,416,059.0 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 940,375.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 5. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	2,431,787.6	3,368,593.5	936,805.9
Барилга, байгууламж, орон сууц	1,822,001.1	2,391,083.0	569,081.9
Авто-тээврийн хэрэгсэл	104,923.3	267,828.7	162,905.4
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	104,324.3	222,935.1	118,610.8
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	5,453.1	4,260.2	(1,192.9)
Бусад үндсэн хөрөнгө	395,080.8	482,481.5	87,400.7
Ном	5.0	5.0	-
Биет бус хөрөнгө	43,895.5	47,465.5	3,570.0
Программ хангамж	1,872.5	5,442.5	3,570.0
Бусад биет бус хөрөнгө	42,023.0	42,023.0	-
Дүн	2,475,683.1	3,416,059.0	940,375.9

Эх сурвалж: Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан.

Үндсэн хөрөнгө дансны эцсийн үлдэгдэл 940,375.9 мянган төгрөгөөр өссөн нь 416,177.3 мянган төгрөгийн хөрөнгө худалдан авч, 674,706.0 мянган төгрөгийн сумын ОНХС-ийн хөрөнгөөр худалдан авсан хөрөнгөөр нэмэгдэж, 6,366.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг актласан, тайлант оны элэгдлийн зардалд 297,485.8 мянган төгрөгийг тооцож, бүртгэсэн зэрэгтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт: Үндсэн хөрөнгө данстай холбоотой ЗДТГ-т алдаа, зөрчил гарсан байна.

Үүнд:

1. ОНХС-н хөрөнгөөр худалдан авсан 112,685.0 мянган төгрөгийн автобус болон программыг данс бүртгэлд тусгаагүй алдааг аудитын явцад залруулсан.
2. Эрх бүхий байгууллагын шийдвэргүй 119,085.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн.

3.5.7 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн дансны эцсийн 285,508.6 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 269,265.8 мянган өссөн байна.

Хүснэгт 6. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	-	-
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	8,481.0	21,742.6	13,261.6
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	470.9	-	(470.9)
Байгууллагад төлөх өглөг	7,290.9	263,766.0	256,475.1
Дүн	16,242.8	285,508.6	269,265.8

Эх сурвалж: Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан.

Өглөг дансны эцсийн үлдэгдэл 269,265.8 мянган төгрөг болж өссөн нь тайлант оныг урд онтой харьцуулахад Хот тохижилт үйлчилгээний албанд гарсан 471.0 мянган төгрөгийн хувь хүмүүст өгөх өглөгийг барагдуулсан, 13,261.7 мянган төгрөгийн бараа үйлчилгээний зардлын, байгууллагад төлөх 251,735.7 мянган төгрөгийн, ЗДТГ-ын 4,739.4 мянган төгрөгийн байгууллагад төлөх өглөг зэрэг нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт: Өр төлбөр данстай холбоотой ЗДТГ-т алдаа, зөрчил гарсан байна. Үүнд:

1. Байгууллагад төлөх 5,000.0 мянган төгрөгийн бараа материалын өр, төлбөрийг санхүүгийн тайланд тусгаагүй алдааг залруулсан.
2. Аймгийн татварын хэлтэс, Амь-Ус трейд ХХК-д тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй урд онуудын 5,915.8 мянган төгрөгийн өглөгийг шилжүүлсэн зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн байна.

3.5.8 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 6,369,491 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 2,506,265.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 7. Засгийн газрын хувь оролцоо

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	930,906.0	930,906.0	-
Хуримтлагдсан үр дүн	2,549,041.4	5,055,382.0	2,506,340.6
Өмнөх үеийн үр дүн	16,890,988.3	2,549,116.5	(14,341,871.8)
Тайлант үеийн үр дүн	(14,341,946.9)	2,506,265.5	16,848,212.4
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	383,278.1	383,203.0	(75.1)
Дүн	3,863,225.5	6,369,491.0	2,506,265.5

Эх сурвалж: Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан.

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл өссөн нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

ТТЗ нь шууд захирагчдын төсвийн төслийг нэгтгэдэггүй байна. Шууд захирагч нар тус тусдаа төсвийн төслийг боловсруулан ТЕЗ-ийн холбогдох хэлтэст нэгтгүүлж байна.

Сумын ИТХ-ын 2022 оны 39 дүгээр тогтоолоор ТТЗ-ийн 2023 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагыг 3,633,887.8 мянган төгрөгөөр баталжээ. Үүнээс орон нутгийн байгууллагын 2023 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээ 2,316,719.5 мянган төгрөг байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 4 хөтөлбөрийн 14 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 578,137.6 мянган төгрөгийг аймгийн ОНХС-аас сумд олгох орлогын шилжүүлгээс, 2,420,171.7 мянган төгрөгийг татварын болон татварын бус орлогоос, 635,578.5 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс бүрдүүлэхээр сумын ИТХ-аар анх баталжээ.

Аймгийн 2023 оны төсвийн тодотголоор сумд аймгийн ОНХС-аас олгох шилжүүлгийг 718,053.2 мянган төгрөгөөр, орон нутгийн төсвөөс Улсын төсөвт байгууллагуудад олгох тогтмол зардлыг 1,894,782.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан байна. Харин сумын ИТХ нь 2023 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээг тодотгож, батлаагүй байна.

Гүйцэтгэлээр аймгийн ОНХС-с сумдад олгох шилжүүлгээс 718,053.2 мянган төгрөгийн, Улсын төсөвт байгууллагуудын тогтмол зардалд орон нутгийн төсвөөс 1,894,782.8 мянган төгрөгийн, татварын болон татварын бус орлогоос 2,420,171.7 мянган төгрөгийн, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 306,109.3 мянган төгрөгийн, урьд оны үлдэгдлээс 639,499.5 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн нь батлагдсан төсвөөс 212,123.0 мянган төгрөгөөр дутуу байна. Энэ нь Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс орох орлогыг төлөвлөдөггүй, урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр тооцсон зэрэг нөлөөлж байна.

Хүснэгт 8. Төсвийн гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Санхүүгийн эх үүсвэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
1	Санхүүгийн дэмжлэг	-	-	-
2	Аймгийн ОНХС-аас олгох шилжүүлэг	718,053.2	718,053.2	-
3	Татварын болон татварын бус орлого	2,680,114.8	2,420,171.7	(259,943.1)
4	Урьд оны үлдэгдэл	897,788.7	639,499.5	(258,289.2)
5	Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	-	306,109.3	306,109.3
6	Улсын төсөвт байгууллагуудын тогтмол зардал	1,894,782.8	1,894,782.8	-
ДҮН		6,190,739.5	5,978,616.5	(212,123.0)

Татварын болон татварын бус орлогоор 6,763,067.8 мянган төгрөгийг бүрдүүлж татварын буцаан олголтод 419,290.9 мянган төгрөгийг, санхүүжилтэд 6,343,776.9 мянган төгрөгийг олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 5,886,698.9 мянган төгрөг буюу 95.1 хувьтай байгаа нь цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэл, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг хэмнэсэн, ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэхээр баталсан зарим ажил хийгдээгүй, Хоршоо хөгжүүлэх сангаас төлөвлөсөн хэмжээнд зээл олгоогүй, ИТХ, ЗДТГ-т санхүүжилт дутуу олгосон зэрэгтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 9. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	230,146.5	216,183.3	13,963.2	93.9
2	Засаг даргын Тамгын газар	1,338,780.6	1,333,917.3	4,863.3	99.6
3	Орон нутгийн хөгжлийн сан	1,057,083.9	1,026,040.3	31,043.6	97.1
4	Хоршоог хөгжүүлэх сан	400,000.0	201,204.6	198,795.5	50.3
5	Хот тохижилт үйлчилгээний алба	1,269,945.7	1,269,945.7	-	100.0
6	Улсын төсөвт байгууллагуудын тогтмол зардал	1,894,817.8	1,839,407.7	55,410.1	97.1
ДҮН		6,190,739.5	5,886,698.9	304,040.6	95.1

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

2023 онд нэмэлт санхүүжилтээр 3,232,362.6 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлж, 3,165,659.0 мянган төгрөгийг тээвэр шатахуун, дотоод албан томиллолт, урсгал засвар, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж, бараа үйлчилгээний бусад зэрэгт зарцуулж, 66,703.6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Сумын хэмжээнд тусгайлан хэрэгжүүлж буй төсөл хөтөлбөр байхгүй бөгөөд сумын хөгжлийн төлөвлөгөөнд улс, аймгийн хэмжээнд хэрэгжүүлж буй "Монгол бичгийн Үндэсний хөтөлбөр-III", "Чадварлаг багш" дэд хөтөлбөр, "Чадварлаг эмч" дэд хөтөлбөр зэрэг арга хэмжээ, төсөл хөтөлбөрүүдийг тусгасан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Г.Баасанжаргал гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг ахлах аудитор Ц.Оюунсүвд, аудитын менежер Х.Болдбаатар, дарга, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 1/83 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2023 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт орлогын 16,639,682.0 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 249,595.2 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 187,196.4 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж, аудитыг гүйцэтгэх шатанд шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзлээ.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор төлөвлөгөө гаргаагүй, батлагдсан төсвийн хүрээнд зардал гарган ажилласан байна. Төсөвт бодит хэмнэлт үүссэн зардал байхгүй байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн шалгуур үзүүлэлтээс тухайн шалгаагдагч байгууллагатай хамааралтай 18 заалтыг сонгож, горим сорил хэрэгжүүлсэн.

Аудитын илрүүлэлт:

ЗДТГ-н төсвөөс 825.0 мянган төгрөгөөр албан хаагчдад ажлын хувцас худалдан авсан;

ИТХ-н төсвөөс хуралдааны хоолны зардал 1,322.0 мянган төгрөгийн зориулалт бус зардал гаргасан; "Микс трейвел" ХХК-д 19,620,000 төгрөгийг шилжүүлэн 27 хурлын төлөөлөгч нарыг туршлага солилцох, сургалтад хамруулах нэрээр аялуулан үр дүнгүй, үрэлгэн зардал гаргаж төсвийг үр ашигтай зориулалтын дагуу зарцуулаагүй зөрчилд тус тус төлбөрийн акт тогтоосон байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Аудитын илрүүлэлт: Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой алдаа, зөрчил илрээгүй.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил илрээгүй байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Улиастай сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд завсрын аудит хийгдээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар харьяа байгууллага, санд хяналтыг хэрэгжүүлээгүй 227,100.0 мянган төгрөгийн зөвлөмжийг хүргүүлсэн байна.

Хүснэгт 12. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитаар		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага /хариуцлага тооцох/					
Зөвлөмж	1	227,100.0	1	227,100.0	100
Нийт дүн	1	227,100.0	1	227,100.0	100

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал тодорхойлогдоогүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар харьяа байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг хэрэгжүүлээгүй зөрчилд зөвлөмж өглөө.

Аудитаар илэрсэн 190,583.5 мянган төгрөгийн зөрчил нь материаллаг тул “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоох алдаа, зөрчил илрээгүй болно.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоох алдаа, зөрчил илрээгүй болно.

5.3 Зөвлөмж

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна. Үүнд:

1. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөс ахмадын баяр, ахмадын шинэ жилийн арга хэмжээ, номын хэвлэл, телевизийн гэрээний төлбөр, төрийн албан хаагчийн сургалтын төлбөрт 19,461.3 мянган төгрөгийн зардал гаргаж, зориулалт бус зарцуулсан;
2. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөс Засаг даргын Тамгын газрын ажилчдыг БНХАУ-ын Жинин, Хөх хот, бусад хотууд руу аялууулсан 20,000.0 мянган төгрөгийн зориулалт бус, үрэлгэн зардал гаргасан;
3. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр худалдан авсан малчдад хөнгөлөлттэй олгосон өвс, тэжээл худалдан борлуулсны орлогыг төвлөрүүлдэггүй;
4. ХХС-н өмнөх аудитаар өгсөн зарим зөвлөмжийг хангалтгүй хэрэгжүүлсэн, зээлийн хугацаа хэтэрсэн 40 зээлдэгчтэй холбоотой 151,122.2 мянган төгрөгийн зээлийн үлдэгдлийг Шүүхийн байгууллагад шилжүүлж, барагдуулах арга хэмжээ авч ажиллаагүй;
5. Хот тохижилт үйлчилгээний албанд 2,057,858.3 мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргэгдэж, санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан зэрэг зөрчлүүдэд хяналт тавьж, төсвийг үр ашигтай удирдаж, гүйцэтгэлийн хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Дээрх зөвлөмжийг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5 дахь хэсэгт заасны дагуу төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлж, биелэлтийг 2024 оны 11 дүгээр сарын 30-ны дотор Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	АТТ	Тоо	Дүн
Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар харьяа байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг хэрэгжүүлээгүй	1	190,583.5					1	190,583.5				
Дүн	1	190,583.5					1	190,583.5				

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ:

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

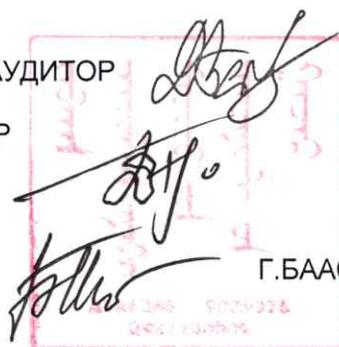
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Х.БОЛДБААТАР

БОЛОВСРУУЛСАН:

АУДИТОР

Г.БААСАНЖАРГАЛ

Огноо: 2024-03-25